

ОМБУДСМАН ЗА ДЈЕЦУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Broj: 1116-11-8-PŽS-10/22

Datum: 02.09.2022. godine

Centralna izborna komisija BiH

n/r predsjednika Centralne izborne komisije BiH

PREDMET: Preporuka-Smjernice ombudsmana za djecu povodom početka predizborne kampanje

Ombudsman za djecu u skladu sa datim ovlaštenjima¹ postupa kao nezavisna institucija koja štiti, prati i promoviše prava djeteta, te predlaže preduzimanje mjera za zaštitu i promociju prava djeteta, kao i za sprečavanje štetnih postupanja koja ugrožavaju prava i interese djeteta.

S obzirom da postojeća zakonska rješenja u Bosni i Hercegovini nisu regulisala pitanje zaštite djece u političkoj kampanji i moguće zloupotrebe u vezi s tim Ombudsman za djecu je ranije uputio Preporuku Centralnoj izbornoj komisiji BiH kojom su ~~smo~~ predložene izmjene Izbornog zakona u dijelu da pored definisanih Pravila ponašanja, definiše i zabranu zloupotrebe djece u političke svrhe, te utvrdi sankcije za postupanja utvrđenoj zabrani.

S obzirom da do izmjena Izbornog zakona nije došlo, a kako je institucija Ombudsmana za djecu tokom izbornih kampanja redovno zaprima prijave-žalbe koje se odnose na zloupotrebu djece u izbornim kampanjama, ovom preporukom želimo da damo smjernice svim političkim partijama, odnosno političkim/nezavisnim kandidatima, kako bi se izbjegla postupanja koja dovode do povrede prava djece tokom (pred) izbornih aktivnosti.

Djeca ne smiju biti uključena u izborne aktivnosti !

Konvencija o pravima djeteta daje djeci pravo na informisanje, pravo na slobodu okupljanja kao i pravo na participaciju odnosno učešće u svim pitanjima koja ih se tiču, uključujući i politiku, ali ova prava moraju se ostvarivati na način koji je u skladu sa sa njihovim pravom na zaštitu od manipulacije, zlostavljanja i eksploatacije.

¹ Zakon o Ombudsmanu za djecu, „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj:70/08 i 103/12

Djeca imaju pravo da učestvuju u pitanjima od lokalnog i javnog značaja što podrazumijeva participaciju djece u kreiranju i donošenju odgovarajućih politika i programa koji imaju za cilj unapređenje prava i položaja djece, zaštitu prava i najboljeg interesa djeteta, a ne njihovo učestvovanje u predizbornim kampanjama.

Dijete je pojedinac čije se pravo mora poštovati, a kao posebno osjetljiva i ranjiva ciljna grupa odgovornost odraslih je da ga poštuju i štite kako u svakodnevnom životu tako i tokom političkih kampanja.

Političke partije, a posebno partijski lideri i nezavisni kandidati imaju odgovornost da obezbjede da nijedno dijete ne bude izloženo bilo kakvoj zloupotrebi, povredi ili opasnosti tokom svojih političkih aktivnosti i treba da obeshrabruju učešće djece u svim političkim skupovima i drugim masovnim okupljanjima.

Političari takođe, ne bi trebalo da tokom perioda kampanje posjećuju obrazovne i druge ustanove u kojima borave djeca. U drugim prilikama takve pozive trebalo bi da prihvate samo u okviru pružanja podrške vaspitno-obrazovnom, socijalnom ili drugom sistemu podrške pod uslovom da te posjete ne koriste za propagiranje svojih političkih programa i akcija.

Političari takođe, ne bi trebalo da šalju poklone djeci, njihovim roditeljima ili licima koja rade u obrazovnom sistemu, niti da nude bilo kakve druge pogodnosti, a posebno ne bi trebalo da se fotografišu sa djecom, bez obzira na eventualnu saglasnost roditelja, jer u navedenim slučajevima osim zloupotrebe djece u političke svrhe dolazi i do povrede prava na privatnost djeteta.

Stoga apelujemo na sve političke stranke, javnost i medije da u izbornoj kampanji za opšte izbore 2022. godine ne koriste (zloupotrebljavaju) djecu u izbornim aktivnostima, da održavanje izbornih aktivnosti ne provode u školskim i drugim prostorima u kojima se organizuju aktivnosti u vezi sa djecom i da ne ometaju redovne nastavne procese, da se suzdrže od pozivanja djece na masovna i druga okupljanja i učešće u predizbornim skupovima, da se suzdrže od korišćenja slika/video zapisa djece u svojim kampanjama, te da svoje aktivnosti usmjere na kreiranje programa koji će imati za cilj stvaranje podsticajnog i sigurnog okruženja za djecu, te obezbjeđenje adekvatnih mehanizma za efikasniju zaštitu i ostvarivanje prava djece zagarantovanih Konvencijom.

Imajući u vidu naprijed navedeno, te zakonom utvrđena ovlaštenja Centralne izborne komisije, Ombudsman za djecu predlaže Centralnoj izbornoj komisiji BiH da navedene smjernice objavi na svom zvaničnom web sajtu, kako bi iste bile dostupne svim političkim partijama, nezavisnim kandidatima, te aktuelnim i budućim političkim subjektima.

20
Ombudsman za djecu Republike Srpske
Gordana Rajić

